

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§.7. Vidit hominem cœcum. Oculi Christi sunst spiritus vnificantes in eum directi, qui illum non videbat; declaratur opus iustificationis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53104](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53104)

facia. (Secundum operationem Sæmæ in omni virtute, & signis, & prodigijs mundicibus) erunt nihilominus adeo admiranda, vt mirum sit, illis etiam Sanctos non seducti, teste Christo Redemptore: Dabunt signa, & prodigia sua vt in errorem inducantur si fieri poterit etiam electi. O iusti mei, loquitur Christus, numquid cæcitate cognoscere vultis quod ipse non sit Deus? Oculos illius attendite: Ecce oculi: & ipsos puri hominis esse conspicietis, vobisque illieum merum esse hominem comprobabunt: Quasi oculi hominis erant in cornu suo: quidquid enim aspiciet totum ad suum derivabit lucrum & honorem. Si mulier eleganti formâ gratam aspexerit, hoc erit, vt eam in honeste concupiscat: Et erit in concupiscencijs. Si divites: vt ei suas vbetum diuitias largiantur, si nobiles, vt eam ad gradum extollant altorem: totas desiderijs inardescet. Erunt in concupiscencijs. Ea tantum videbit, quibus suo per omnia latificat appetit.

Ad holidem cadit, quod de illo Dominus ad Iob ait viuis illum depingens coloribus: Omne sublimè videt. Ipse est Rex super uniuersos filios superbia. Ex illa ratione qua D. Tho. declarat, quod futurus sit omnium malorum, caput: & sicut mali sunt ob concupiscencias carnis, oculorum, & ambitionis vt ait D. Ioannes, ipse in se cunctas concupiscenciarum species totus sceleratus complectetur. Adhuc oculos suos, in ea tantum & omnia illa detorquebit quæ habuerit aliquid boni concupiscibilis. Non illos coniciet, nisi in pulchrum, opulentum, excellens, delictuosum &c. Omne sublimè videt. Oculos suos ad ea diriget, quibus suæ possit placere concupiscencie. Hoc est hominis oculos habere, vnde & illum per hos cognosce, quod nulla eius Deus sit, cui proprium est quod in p'alterio decariatum legimus. Quis sicut Dominus Deus noster, qui in altis habitas, & humilia respicit in celo & in terra: Optima contrapositio huius Sublime, quod ipse respiciet, ad illud Humiliati, in quæ Deus oculos suos deligit. Quod si per oculos illos cum hominè merum esse cognoscas, cognosce monete D. Ioa. ex suis Christi, quod verus sit Deus: Non sicut vult homo, & in videlicet. Non erunt oculi tui sicut traditoris illius oculi, qui cum futurus sit homo purus se in Deum volet erigere, sed tales, qui præferant, quod existens verus Deus, teipsum hominem effecisti.

Quam belle depinxit hos oculos diuina eius sponsa, quos ipsa similiter attentè conspexerat: Cant. 5. 12. Oculi eius sicut columba super rivulos aquarum quæ late sunt iors, & resident iuxta fluenta pleuissima.

Ad holidem cadit, quod de illo Dominus ad Iob ait viuis illum depingens coloribus: Omne sublimè videt. Ipse est Rex super uniuersos filios superbia. Ex illa ratione qua D. Tho. declarat, quod futurus sit omnium malorum, caput: & sicut mali sunt ob concupiscencias carnis, oculorum, & ambitionis vt ait D. Ioannes, ipse in se cunctas concupiscenciarum species totus sceleratus complectetur. Adhuc oculos suos, in ea tantum & omnia illa detorquebit quæ habuerit aliquid boni concupiscibilis. Non illos coniciet, nisi in pulchrum, opulentum, excellens, delictuosum &c. Omne sublimè videt. Oculos suos ad ea diriget, quibus suæ possit placere concupiscencie. Hoc est hominis oculos habere, vnde & illum per hos cognosce, quod nulla eius Deus sit, cui proprium est quod in p'alterio decariatum legimus. Quis sicut Dominus Deus noster, qui in altis habitas, & humilia respicit in celo & in terra: Optima contrapositio huius Sublime, quod ipse respiciet, ad illud Humiliati, in quæ Deus oculos suos deligit. Quod si per oculos illos cum hominè merum esse cognoscas, cognosce monete D. Ioa. ex suis Christi, quod verus sit Deus: Non sicut vult homo, & in videlicet. Non erunt oculi tui sicut traditoris illius oculi, qui cum futurus sit homo purus se in Deum volet erigere, sed tales, qui præferant, quod existens verus Deus, teipsum hominem effecisti.

Oculi simplices, sicut columbæ fellis omnis expertes, omnis fictionis, omnis doli, Perpende hæc verba mysticiosa. Oculi carnales resident iuxta carnis fluenta, quæ est subiectum omni bono vacuum, vnde tantum considerat ac spectant illud, quo vacua illa impleantur. Verumtamen sponsi mei oculi circa diuinitatem, circa cunctas Dei diuitias mans illius immensi, fontis illius abundantissimi: proinde nihil spectant aliud nisi illos in quos suas possint euacuare diuitias: in paralyticum gressus celeritatem, in leprosum mundiciem, in surdum auditum, in mortuum vitam, in cæcum oculos: hic resident, non vt accipiant, sed vt dent: sunt enim canales per quos perfectiõnum suarum diuinarum maria, fontisque scaturimus: Fluente pl. missum a.

§. 7. Vidit hominem cæcum: Oculi Christi sunt spiritus viuificantes in eum directi, qui illum non videbat; declaratur opus iustificationis.

EX hæc doctrina credo patebit intelligentia visionis D. Ioannis. vidit agnum in excelso throno, medium inter viros senectute venerabiles, tanquam oculum. Verumtamen stantem, septem cornua, totidem oculos habentem: Vnde ecce in medio throni, & quatuor animalium, & in medio seniorum egnum septem tantquam occisum, habentem cornua septem, & oculos septem, qui sunt septem spiritus Dei, missi in omnem terram. Quodque verbum pluribus scetet mysticis quibus modo non vacat immorari. Id tantummodo perpende quod ait: Habentem oculos septem, id est multos, & quinam erant illi: Septem spiritus Dei missi in omnem terram. Quid hoc rei? Arbitror quod declarare voluerit naturam oculorum Christi, ac probare, eos esse veri Dei oculos, ad hoc alludens quod in S. eloquio legimus: in mundi principio dum omnia a quis inuoluerant: Spiritus Dei ferebatur super aquas. D. Aug. aurtumat hæc dicta fuisse vt ostenderetur quod Deus creaturas non condiderit, quia illis iudigeret, aut aliquid ab ijs acciperet, imo potius illæ, ab eo eiusque virtute pendebant, & ea de causa dicitur spiritus Dei super illas deseri: illis quasi calorem, spiritum vitæque tribuens: in hac gallinæ omis incubantis: vnde sic alij ex Hebræo vt notat D. Hier. legunt: Spiritus Domini incubabat super aquas.

Tales sunt Christi oculi qui ad omnes pertingunt: Missi in omnem terram: & spiritus sũt, qui viuificantes in eum directi, qui illum non videbat; declaratur opus iustificationis.

VN. Oculos habet Christus columbi nos. 18. Apoc. 5. 6. Gen. 1. 2. In imperf. super Gen. ad lit. Lib. de ag. Hebra. M. Gen.

I. Christi oculi vificauit

Eccle. 1. 9.

Ioan. 6. 64.

D. CHR.

Ho. 82. in

Ioan.

Mat. 9. 1

Ioan. 5. 9.

Marc. 6. 47.

Iob 7. 7.

II.

Qua re-

spiciant

oculi ho-

minum,

& qua

Dei.

tam, calorem, vigorem, & spiritum ad bonum tribuunt: nec illi a rebus aliquid qua recipiunt sed haec omnia bona, ab eis quocumque habent, emendicant. Vel allusio fit ad solem pulcherrimam: quem S. pagina cognominat munus spiritum: *Lustrans visus in circuitu pergit spiritus.* Hoc enim nomine compellatur: quia ipse vificat, terra: que tribuit virtutem producenti plantas, herbas, & fontes: ipse est, de quo profuit elementorum conseruatio, camporum venustas siderum pulchritudo, vita vniuersorum. Vnde Philosophi illum dixerunt oculum caelorum, per quem vitam tribuunt telluri, estque velut eius spiritus: proprie namque conuenit spiritui, vitam elargiri: *Ioan. 6. 64. Spiritus est, qui vificat.* Ipse nec lucem recipit, nec claritatem, nec venustatem, nec pulchritudinem, nec quidquam ab ipsa terra: ipsa vero ab eo omnia: sed nec caelorum oculus ille aperitur, nisi ut terra: conferat beneficium. Hic aurum generat, ibi argentum, fontes, in arboribus fructus, & flores in campis. Hoc vnicus agit caelorum oculus: qui est velut spiritus, & vita telluris. Septem soles habet hic Agnus diuinus oculorum loco: tu iudica quid illis sit operaturus: *Septem spiritus Domini, missi in omnem terram.* Soles qui vitam lumen tribuunt Petro, iam occidenti: *Respexit Petrum intuitu suo, iacentem excians, & ad lacrymas mouens*, inquit D. Chrysolto. Matcheo spiritum infuderunt Apostolicum: *Vidit hominem sedentem in telorio.* Vigorem praestant membris paralytici triginta & octo annorum: *Hunc cum vidisset Iesus.* Securitatem Apostolis ad ima tendentibus: *Vidit illos laborantes in remigando.* Hi sunt eius oculi diuiniissimi. Optime perspecta erat Iob vnus, & alterius hominis & Dei oculorum conditio: dum ait *Memoro, quia ventus est vita mea: Et non reuertetur oculus meus ut videat bona, nec aspiciet me visus hominis, oculi tui in me & non subsistat.* Ut opinor ostendere vult quod sibi euenit, ad vltimam, eamque quam nouimus redacto paupertatem, ac necessitatem deperditis opibus. filijs domus ruita contritis, salute consumpta cum esset vermium factus congeries, putredinis horror, qui ad eam fortunam deiectus ad Deum confugit, vitam cognoscens vanitatem, quam ipsam vitam superat inuitiam: *Quia ventus est vita mea.* Numquid tibi amici non sunt familiares, alijque tibi subsidarij, qui tua putredini consulant, & extremae propiciant necessitati? Non hoc: cum enim mihi domus desint facultates, hominum visus a me declinauit, id est in me vitra oculos suos ut miserentur, non coniciunt: Bona mea perierunt &

consumpta sunt, & domum meam inuitus, lapidem supra lapidem non inuenio coherentem, proinde non est, quod oculos meos illo delectam: *Non reuertetur oculus meus, ut videat bona.* Cum igitur oculi mei bona ac prospera nulla videant, iam enim in fumos, ea omnia exanuerunt, sic aliorum habent oculi, quod in me contemplantur. Vltra meos non delectam oculos in domum meam, eius bona spectaturus: iam enim ea deperdit augeo, vnde non erit cui illos infixam, & eodem passu, nullus ad me mortaliu oculos suos detorquebit: iam enim nihil eorum videbit, quae tantopere homines concupiscunt: *Nec aspiciet me visus hominis.* Hoc concessio, Domine, modo benedictum etenim diuinorum tuorum oculorum proprium obiectum: eo illos namque delectis ubi calamitates abundant, nec vlla videntur bona: *Oculi tui in me.* Tuos ad me delecte oculos sunt enim illi, qui mihi vitam vitaeque ministrabunt, sine quibus *Non subsistam.* Ni fallar, ex hac oratione Iob, siam Dauid composuit: *Respice in me, & miserere Dei: quia vnicus & pauper sum ego.* Tuos ad me Dominus, oculos conuerte, per illos tuas effundens misericordias: quia mileris totis opprimor, nec sum perferendo. O sanctissime Dauid, haec ratio sufficit, ut illos de te avertat amicorum omnium intus, quod inops sis, rebus omnibus paxillo nudor. Sed illud quod hemini avertit oculos, diuino exci at, qui contemplantur non ut tantquam pauperes accipiant, sed ut dent pauperi liberales. Haec tua, mihi crede, prudentissima erit oratio: *Respice in me & miserere mei: quia vnicus & pauper sum ego.* Si Dne respicias ut facias misericordiam: *Respice in me: sum etenim cum iulus miseriarum: Aperi oculos tuos & vide tribulationem.* Sufficiebat hoc Aegyptijs ad sui plorum leuamen si benigno illos Ioseph oculo conspiceret, dicebantque: *Cui mouemur te videmus?* *Gen. 47.* Respiciat nos tantum Dominus noster. Illa tu ver. 19, ba ex ore eorum sumito, tuoque imponito, coram crucifixo genuflexus, dum te praegnantis vrgeret malum, teque humano desles auxilio destitutus. Domine mi: *Aspice in me & miserere mei.* Licet enim sanguis de sacrosancto tuo capite defluens ex spinarum foraminibus tuos videatur oculos cooperire lecidissimos, visumque adimere: nihilominus o Agne diuinitissime visu polles acutissimo: nam te videns Evangelista tuus sanctissimus ut mortuum, te vidit septem oculis conspexit: quia nunquam tuae benignitatis oculi tenebris obumbrantur. Illos tuos, o Domine gratiarum fontes ad me conuerge, illos

miser-

miseri cordium torrentes, illos consolationis, salutis vitæque cauales vberiores: Et praterius vniu-humnum cauum.

III. Cur Christi oculus cecus coeco substituit.

Ps. 18. 6.

Is. 35.

Luc. 18. 36.

Marc. 10. 48.

Is. de hito en hito.

Hier. 1. 11.

Hier. 20. 9.

Lib. 9. Ep. hic. c. 12.

odij, cholera, iræ &c. Quinimo idcirco Spiritus S. vt declararet, quo populus amose Dauidem prosequeretur, ait: *Acceptus erat in oculis vnuerſi populi.* Similiter vt mortale Saulis in Dauid oculi exponeret, sic inſerit: *Non reſiſti oculis Saul reſpicienſ: Dauid.* Quocirca ſi velis, inquit Philoſopho cor alius dignoſcere, quale ſit, ocuſi illius coſidera, & quo illos dirigat, & inde quale ſit illud, cui cor eius intinuis aſſicatur, facilius agnoſces.

Hinc expoſit Commentator Problematum Ariſtotelis Petrus de Apponio que cauſa ſit, cur aliquis pudore ob rem malefactam aut facinus coſulens oculos demittat, & in terram deſigat. Actio hæc eſt naturalis à corde profecta, quæ leuitur abſcondere ne videatur, ſicut ille qui eadem in ſitione feneltras ocludit cubiculi. Numquid cor Cuiſſi deſiderat agnoſcere, quo tendit, quidue exoptet? Vide vbi nam oculos deſigat: hinc enim additioes, eum amoris igne erga pauperem & aſſictum ardeat ferere: ſiſit enim & moratur vt illi miſericors ſubueniat. Quid plura ex hoc & tuum ſimiliter agnoſces, quam omni careat & langueat amore ac charitate: quandoquidem ſic inter mille tranſeas afflictiones, gemittulque pauperum, vt nec in vnum quidem eorum deſigas oculos. Sic tibi hoc manifeſtat D. Ioannes: *Qui videtur fratrem ſuum neceſſitatem habere, & clauſerit viſera ſua ab eo, quomodo ebrietas Dei manet in illo.* Tranſeundo morat vt pauperi beneficit, hoc Chriſti declaratur opus, qui charitate totus inardet, potro conſpiciendo pauperem, tranſito, hoc tuæ opus eſt inhumanitatis, cordiſque tui amore erga Deum & proximum tepidiſſim: Sic tibi Chriſtus in exemplum vt ad pauperem oculos nunquam dirigere dedi-gueris.

Chriſtus animal illud dicitur ſanctum, quod tot faciebus ornatum viſit Ezechiel: quod licet aliſiſ in altum ſe erigeret, illas tamen ad inferiora demittebat. *Subſiſti: ebat aliiſiſ ſua.* Inſiſtes bus comilli, qui templum nimis elatiſ rediebant, nec patienti oculis ad pauperes in valdis iacenes placide ſubmittebant. *Ingreſſentes pompæ domum iſrael.* Et nihil patebant ſuper contritione Ieſeph. Audi prudentiſſimum Spiritus S. conſiliū: *Ab incepto ne auertas oculos tuos, vel vt alij legunt Tranſuerſa.* Verbum illud *Tranſuerſa* ſignificat vniſi quandam illatam oculis. In propatulo eſt quod tranſeundo per locum, vbi pauper ſtipem mendicat, oculi ad eum dirigantur. Ne tu vniſi intuleris: *Oculos tuos tranſuerſas.* Et addit: *Ab incepto ne auertas oculos tuos propter iram.* q. d. Ne tibi Dominus irascatur, ne ſig vt legita & Sacerdos imini.

IV. Oculi feneltra sunt aum.

V. Cur pudibundus oculos demittat.

1. Iam. 3. 17.

VI. Pauperis

Eccl. 4. 1.

q. d.

Hieron. Bapi. de Lanza. Tom. III.

inimicos, qui pertransierunt & pauperem plagis saucium videre designati sunt: nec diuitem epulacionem imiteris, qui in alteram partem; ne Lazarum videret deflexit oculos, quo sibi lucrari diuitias potuisset insunt.

VI.
Christus
prior coe-
co non
postulati
succur-
rit.

Aliud aduertit Abbas Rupert. in hac diuina Christi actione, quod a caecum attonite comit exit, ex totum Deum: *Lux in tenebris luceo*: non enim expectat, donec ab eo caecus lumen requirit, ut illi caeci Hierocynthini, sed caeco nihil ab eo postulante, sed nec cogitante, nec etiam querente remedium, in eum oculos suos comiecit, ut illi oculos efformaret, significans per hoc quod sepe ut diuina sua nos gratia illuminet, Deus nos non expectet, usque dum primi desideremus, petamus, aut in mentem nobis veniat, sed dum minus sumus de salute solliciti, nos praenit, & cum quicquam longius abest a curando suo remedio, diuitios suos in eum coniecit oculos remedium illi coecitatus: *Non exspectauit opifex* (verba sunt Ruperti) *nostra illuminationis, quod suam lucem nos desideramus, sed illa praenit nos, quando nihil cogitabamus.* Et hoc nedum verum est in illuminatione inuidi coecitatus, quando eum venit illuminaturus, dum ille minus de hac cogitabat, & profundam obdormierat inertia: *Cum medium silentium tenent omnia, & nos in suo cursu medium iter haberet* &c. Sed etiam in eo quod communitur in quolibet operatur peccator: saepe namque quando de tua nihil agitabas conuertit te, nihilque minus quam de tua salute exas sollicitus, suos in te comiecit oculos, sicut diuina illuminatur gratia, in te multo melius, quam in alia illa complens oraculum Ezech. *Transi in per te, vidi te conculcari in sanguine tuo* &c. Cumque in peccatis tuis obcecatus iaceres, nec tunc perpenderes animae ruinam, te praenit, inspirationibus, duntioribus ad cordis tui ianuam pulibus, tuas illustrando tenebras, & te salutis tuae immemorem excitauit eiusque curam gessit adeo sedulam: ut dicat D. Basil. quod David ea mente & consilio huic psalmum composuerit: *Exaltabo te Domine, quoniam suscepisti me* &c. Ex seipso capiens experientiam, dum enim nulla cura vigilaret de salute sollicitus, hac Dei maxima erat cura, ut illi Nathan mitteret: *Dne eduxisti ab inferno animam meam, saluasti me a descendentibus in lacum.* Tibique frequens acclamat ut perpetuas pro tanto beneficio referas illi gratias: *Psallite Domino sancti eius, confitemini memoria sanctis: ait eius.* Confessio hoc loco loquitur D. Basil. pro gratiarum actione ponitur: *Gratias igitur agite Deo &c. dum enim*

RUPERT.

VIII.

Peccato-rem Deus saepe nihil cogitantem praemouet. *Exzech. 16. 4.*

In illud 29. Confitemini memoria.
Psal. 29. 2

D. BAS.

Confitemini memoria sanctis: ait eius. Confessio hoc loco loquitur D. Basil. pro gratiarum actione ponitur: *Gratias igitur agite Deo &c. dum enim*

vobis omnis a peccato resurgendi memoria de-esset, ipse vigilam habuit te sanctificandi memoriam. Hoc ex mente D. Thomae sponte sua declarant: Cum enim esset ut equus in quadriga satana, illam benignius aspexit, ut sibi eam eligeret, in gloriae suae coitatum: *Equitatus meo*

In illud Cant. 1.

Equitatus meo Cant. 1. 3.

IX. Hinc illi referenda sunt gratia.

Gen. 16. 13.

Lib. 6. de Trin. ad 18. 28.

Matth. 9. 18. 28.

Matth. 9. 18. 28.

Matth. 9. 18. 28.

Matth. 9. 18. 28.

§. 8. Vidit hominem caecum. Perpende, quod caecus sit homo, quocirca tanti faciendus quanti refert Isaias.

Aliud insuper vult Evangelista in hac diuina luce contempleretur. tanta quippe est oculorum Christi lux, ut non habeat in accidentibus exterioribus, sed penetret usque ad intima eius quod videt, quodque illius fundamentum est ac substantia. Vade non ait quod viderit caecum, sed hominem caecum; illud adimplet quod de illo Isa. 11. 3. Deus per Prophetam praedixerat: *Non secundum visum oculorum iudicabit.* A cute notat D. Bern. id considerat quod pius ex industria perpendat D. Aug. lo. ad Engen. minus oculos admodum esse myopes id est visus breuioris, qui solum spectant superficiem & exte-riora, ac rerum accidentia, quodque idcirco in iuis hominum iudicis a vero aberrent, iuxta visionem oculorum tantum iudicantes. Ex solis accidentibus, quae viciet, aesti exteriora mant, vel flocci faciunt, amat vel execratur. Hinc vident peruersa & praua oriuntur iudicia, inquit D. Aug. D. Avg. cum enim deberent inopem magni facere, quia Ho. 28. in homo est, eum parui faciunt, quia pauper est: *A. Euang. Et tendit pauperem & displicet, & non recognoscat quem a Ser. 22. de homo est.* Et hinc ut credimus D. Bern. iniqua di-temp. manant *Temp. 10.*